

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 83/2021-44

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Lukáš Opett, PhD., proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 231/2013 a postupu Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 14 Co 410/2015 a sp. zn. 3 Co 12/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 231/2013 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 14 Co 410/2015 a sp. zn. 3 Co 12/2020 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajskému súdu v Bratislave **prikazuje** v konaní sp. zn. 3 Co 12/2020 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadost'učinenie **3 500 eur**, ktoré sú **povinné** vyplatiť mu Okresný súd Bratislava I vo výške **1 500 eur** a Krajský súd v Bratislave vo výške **2 000 eur** do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave **sú povinné** spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania **567,28 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 16. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 231/2013 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 14 Co 410/2015 a sp. zn. 3 Co 12/2020. Navrhuje v napadnutom konaní sp. zn. 3 Co 12/2020 krajskému súdu prikázať konať bez zbytočných prietahov a domáha sa priznania primeraného finančného zadosťučinenia voči okresnému súdu v sume 3 500 eur a voči krajskému súdu v sume 7 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 83/2021-18 z 23. februára 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je jeho tvrdenie, že napadnuté konania ako okresného súdu, tak aj krajského súdu sú poznačené jednak nečinnosťou, ako aj neefektívnou činnosťou oboch súdov. Sťažovateľ má v napadnutých konaniach procesné postavenie žalobcu proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“); predmetom sporu je uplatnenie nároku sťažovateľa ako žalobcu voči žalovanej na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a to z dôvodu, že sťažovateľ bol obžalovaný z prečinu prechovávanía detskej pornografie, avšak v následnom súdnom konaní bol spod obžaloby oslobodený. K samotnému priebehu napadnutých konaní uviedol, že žalobu podal na okresnom súde 29. novembra 2013 a v rámci napadnutého konania okresného súdu bol následne 2. apríla 2015 vyhlásený rozsudok okresného súdu č. k. 9 C 231/2013-111 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 2. apríla 2015“), ktorým bolo jeho žalobe vyhovie v celom rozsahu. Proti tomuto rozsudku však žalovaná podala 25. mája 2015 odvolanie, ktoré bolo okresným súdom na účel rozhodnutia o ňom krajskému súdu predložené 17. augusta 2015. Krajský súd o odvolaní rozhodol 22. augusta 2017, a to tak, že rozsudok okresného súdu z 2. apríla 2015 v časti potvrdil a v časti ho zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V poradí druhý rozsudok bol okresným súdom vo veci vyhlásený 8. novembra 2018 pod č. k. 9 C 231/2013-193 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 8. novembra 2018“), opäť v prospech sťažovateľa, proti ktorému žalovaná opätovne podala 31. decembra 2018 odvolanie. Okresný súd v poradí druhé odvolanie žalovanej predložil krajskému súdu na účel rozhodnutia o ňom 29. januára 2020 a do dňa podania ústavnej sťažnosti nebolo krajským súdom vo veci rozhodnuté.

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti ďalej argumentuje, že v rámci napadnutého konania krajského súdu (pod sp. zn. 14 Co 410/2015, pozn.) doručil krajskému súdu 29. mája 2017 sťažnosť

na priet'ahy v konaní, ktorá bola vyhodnotená ako dôvodná. Tiež namieta, že hoci už boli vo veci samej okresným súdom aj krajským súdom vydané jednotlivé rozhodnutia, do podania ústavnej sťažnosti nebolo konanie vo veci samej, ktorá nie je právne a ani skutkovo zložitá a od augusta roku 2017 súdy navyše rozhodujú len o časti týkajúcej sa príslušenstva ním uplatňovanej pohľadávky, právoplatne ukončené. V tejto súvislosti poukázal aj na celkovú dĺžku napadnutých konaní, ktorá už presiahla sedem rokov.

4. Vo vzťahu k napadnutému konaniu pred okresným súdom sťažovateľ namietol jednak obdobie od podania odvolania žalovanej proti rozsudku okresného súdu z 8. novembra 2018 (odvolanie žalovanej podané 31. decembra 2018, pozn.) až do 17. mája 2019, keď bola sťažovateľovi okresným súdom doručená výzva na vyjadrenie sa k odvolaniu, ako aj obdobie od 23. mája 2019, keď bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k odvolaniu žalovanej, až do 29. januára 2020, keď bol okresným súdom predložený spis s odvolaním žalovanej na účel rozhodnutia krajskému súdu. Zároveň vo vzťahu k napadnutým konaniam krajského súdu sťažovateľ namietol, že obdobie dvoch rokov od predloženia spisového materiálu krajskému súdu okresným súdom 17. augusta 2015 až do 22. augusta 2017, keď rozsudok okresného súdu z 2. apríla 2015 krajský súd v časti potvrdil a v časti ho zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, je možné považovať za obdobie takmer úplnej nečinnosti krajského súdu. Rovnako je podľa sťažovateľa poznačené priet'ahmi aj napadnuté konanie krajského súdu v období od 29. januára 2020, pretože do podania ústavnej sťažnosti v rámci neho krajský súd nielenže nerozhodol o podanom odvolaní, ale ani nevykonával žiaden úkon smerujúci k meritórnemu rozhodnutiu veci.

II.

Vyjadrenia okresného súdu a krajského súdu, prehľad procesných úkonov a replika sťažovateľa

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr V/115/2021 doručenom ústavnému súdu 15. apríla 2021 v podstatnom uviedol, že po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a po preštudovaní spisového materiálu sa ústavná sťažnosť vo vzťahu k postupu okresného súdu javí ako neopodstatnená. Vychádzajúc z prehľadu úkonov okresného súdu, je toho názoru, že sa v napadnutom konaní nevyskytlo žiadne podstatné obdobie jeho nečinnosti, že okresný súd vykonával procesné úkony v súvislosti s odvolaním žalovanej priebežne a bez zbytočných priet'ahov. Ďalej uviedol, že nezanedbateľným faktorom vplývajúcim na celkovú dĺžku konania na okresnom súde je fluktuácia zamestnancov tohto súdu na všetkých pozíciách a taktiež aj jeho sudcov. Preto dochádza opakovane k prerozdeľovaniu spisov odchádzajúcich sudcov medzi sudcov, ktorí ostávajú na okresnom súde, a tým aj k preťažovaniu týchto sudcov, a v tejto súvislosti dochádza k nečinnosti súdu, ktorá súvisí s fyzickou nemožnosťou sudcu vybavovať všetky mu pridelené veci priebežne. Dodal, že čo sa týka uvedeného, bolo na nepriaznivú situáciu okresným súdom opakovane upozorňované aj Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy vykonávajúci správu súdov, avšak bezúspešne. Poukázal tiež na nadmernú zaťaženosť sudcov okresného súdu v jeho jednotlivých grémiách a na podstav sudcov v počte 34 miest z rozpočtovaných 46 miest. Na záver uviedol, že sťažovateľom požadovanú výšku finančného zadost'učinenia v sume 3 500 eur voči okresnému súdu považuje za neprimeranú,

pretože sťažovateľ priznanie finančného zadost'učinenia v uvedenej výške nepreukázal žiadnymi výnimočnými okolnosťami.

II.2. Vyjadrenie krajského súdu:

6. Krajský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr V/133/2021 doručenom ústavnému súdu 31. marca 2021 v podstatnom uviedol, že pokiaľ ide o napadnuté konanie vedené pod sp. zn. 14 Co 410/2015, predmetná vec bola na krajskom súde na účel rozhodnutia o odvolaní žalovanej predložená 17. augusta 2015 a senát 14 Co v predmetnej veci rozhodol 22. augusta 2017. Keďže sa však sudkyňa spravodajkyňa vo veci a zároveň predsedníčka tohto senátu už medzičasom vzdala funkcie sudcu, jej vyjadrenie k veci už nebolo možné zabezpečiť a súčasná predsedníčka senátu, ktorá bola do tohto senátu zaradená od 1. marca 2019, sa k danej veci nevedela bližšie vyjadriť. K napadnutému konaniu vedenému pod sp. zn. 3 Co 12/2020 uviedol, že odvolanie žalovanej proti rozsudku okresného súdu z 8. novembra 2018 bolo krajskému súdu na účel rozhodnutia o ňom predložené 29. januára 2020. Predseda senátu 3 Co uviedol, že vec ešte nie je rozhodnutá najmä z dôvodu aktuálneho množstva spisov v súdnom oddelení 3 Co a spôsobu ich vybavovania podľa poradia zodpovedajúceho prideleným číslam spisových značiek tak, ako sú podané na krajskom súde. Na záver uviedol, že vzhľadom na zaťaženosť senátu 3 Co a skladbu riešených vecí je predpoklad, že vec bude rozhodnutá v druhom štvrtroku tohto roku.

II.3. Prehľad procesných úkonov:

7. Ústavný súd z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu, ako aj zberných spisov krajského súdu zistil, že priebeh napadnutých konaní korešponduje s vyjadreniami sťažovateľa (najmä priebeh napadnutých konaní opísaný v bode 2 tohto nálezu, pozn.), ako aj s vyjadreniami okresného súdu a krajského súdu, ktoré obsahujú všetky podstatné vykonané úkony vo veci. Preto ústavný súd na tomto mieste nebude opakovane bližšie rozvádzať jednotlivé úkony ako okresného súdu, tak aj krajského súdu v napadnutých konaniach (poukaz na jednotlivé úseky spôsobujúce priet'ahy v napadnutých konaniach je uvedený v bodoch 14 a 15 tohto nálezu, pozn.).

II.4. Replika sťažovateľa:

8. Sťažovateľ sa na výzvu ústavného súdu z 19. apríla 2021 k stanoviskám okresného súdu a krajského súdu vyjadril podaním doručeným ústavnému súdu 12. mája 2021, v ktorom v podstatnom uviedol, že z vyjadrenia okresného súdu vyplýva, že k priet'ahom v napadnutom konaní došlo v dôsledku nadmernej fluktuácie zamestnancov okresného súdu, jeho personálnej poddimenzovanosti, ako aj vysokého nápadu vecí jednotlivým sudcom. K tomu uviedol, že s prihliadnutím na ustálenú judikatúru ústavného súdu uvedené nezabavuje okresný súd zodpovednosti za vzniknuté priet'ahy. K vyjadreniu krajského súdu uviedol, že aj tento svoju nečinnosť odôvodňuje nadmernou zaťaženosťou sudcov, čo s poukazom na už uvedené závery z ustálenej judikatúry ústavného súdu ani v tomto prípade nie je ospravedlniteľným argumentom. Tiež dodal, že okresný súd ani krajský súd vo svojich vyjadreniach existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutých konaniach priamo nepriznali, poukazovali len na podľa nich objektívne príčiny neprimeranej dĺžky napadnutých konaní. Opätovne poukázal na to, že napadnuté konania ako celok

trvajú už viac ako sedem rokov, a to bez toho, aby bola vec v celom uplatnenom rozsahu právoplatne rozhodnutá. Na záver uviedol, že ani okresný súd a ani krajský súd vo vyjadreniach nekonštatovali, že by zbytočné prietahy boli spôsobené dôvodmi na strane sťažovateľa alebo skutkovou či právnou zložitou veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach je založená na jeho tvrdení, že napadnuté konania ako okresného súdu, tak aj krajského súdu sú poznačené jednak nečinnosťou, ako aj neefektívnou činnosťou oboch súdov. Porušenie svojich práv vidí už len v celkovej doterajšej dĺžke napadnutých konaní v trvaní viac ako sedem rokov, a to napriek tomu, že okresný súd už vo veci ako prvoinštančný súd opakovane rozhodol, napriek tomu však vec nie je právoplatne ukončená a trvá stav jeho právnej neistoty.

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 295/2019).

11. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť, či v napadnutých konaniach došlo k vzniku prietahov, či ich vznik bol spôsobený primárne postupom okresného súdu a krajského súdu, alebo na ich vznik malo vplyv aj správanie a postup samotného sťažovateľa, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala samotná povaha prejednávanej veci.

12. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právnej a skutkovej zložitosti prejednávanej veci, ústavný súd konštatuje, že spory, ktorých predmetom je uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenú pri výkone verejnej moci, v tomto prípade z dôvodu vedenia trestného konania proti sťažovateľovi, ktorý bol následne spod obžaloby oslobodený, v zásade patria medzi bežnú rozhodovaciu agendu

všeobecných súdov. Teda ústavný súd v danom prípade nezistil zásadnú právnu či skutkovú náročnosť sporu.

13. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval vznik prietáhov v napadnutých konaniach, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka týchto súdnych konaní. Ústavný súd po preskúmaní priebehu napadnutých konaní musí konštatovať, že na strane sťažovateľa nezaznamenal žiadne obštrukčné správanie, ktoré by malo za následok predĺžovanie napadnutých konaní. Na tomto mieste ústavný súd dodáva, že sťažovateľ primerane reagoval na výzvy okresného súdu a navyše sa sám v rámci napadnutého konania krajského súdu vedeného pod sp. zn. 14 Co 410/2015 domáhal včasného rozhodnutia vo veci, a to jednak svojou žiadosťou (krajskému súdu doručenu 6. mája 2016, pozn.), ako aj sťažnosťou na prietahy adresovanou predsedovi krajského súdu (krajskému súdu doručenu 29. mája 2017, pozn.).

14. Tretím hodnotiacim kritériom je postup okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach. K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že napadnuté konanie od jeho začatia (podania žaloby 29. novembra 2013, pozn.) až do dňa vydania tohto rozhodnutia prebieha súhrnne pred okresným súdom a krajským súdom bez vydania konečného meritórneho a právoplatného rozhodnutia vo veci už viac ako sedem rokov. Teda stav právnej neistoty sťažovateľa aj po viac ako siedmich rokoch od podania žaloby stále trvá. Vo vzťahu k napadnutému konaniu okresného súdu ústavný súd po preštudovaní spisového materiálu musí konštatovať vznik prietáhov spočívajúcich jednak v jeho nečinnosti (od 7. apríla 2014, keď sťažovateľ doručil okresnému súdu dupliku k vyjadreniu žalovanej k žalobe, až do 8. októbra, keď okresný súd nariadil pojednávanie na 13. január 2015, teda celkovo šesť mesiacov, pozn.), ako aj obdobie nečinnosti od 8. septembra 2017, keď bol okresnému súdu vrátený spis s rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 410/2015-166 z 22. augusta 2017 (ktorým krajský súd v časti zrušil rozsudok okresného súdu z 2. apríla 2015, pozn.) do 13. júla 2018, keď okresný súd nariadil nové pojednávanie vo veci, teda obdobie celkovo takmer jedenásť mesiacov. Zároveň konštatuje prietahy spočívajúce v zdĺhavom predkladaní odvolania žalovanej proti rozsudku okresného súdu z 8. novembra 2018, keď spis s odvolaním bol krajskému súdu po doručení odvolania žalovanej 3. januára 2019 predložený až po jednom roku, a to 29. januára 2020. Teda z uvedeného vo vzťahu k napadnutému konaniu okresného súdu vyplýva, že trvalo (mimo časového úseku rozhodovania druhoinštančného krajského súdu o prvom odvolaní žalovanej v rámci napadnutého konania sp. zn. 14 Co 410/2015, pozn.) celkovo približne štyri roky (do predloženia druhého odvolania žalovanej krajskému súdu, pozn.) a v rámci tohto obdobia tvorilo obdobie nečinnosti okresného súdu spolu takmer dva a pol roka. Na tomto mieste zároveň ústavný súd zdôrazňuje, že okresný súd v napadnutom konaní postupoval aj nesústredene, keďže jeho prvý rozsudok z 2. apríla 2015 bol následne v odvolacom konaní krajským súdom v časti zrušený a vec tak bola okresnému súdu vrátená späť na ďalšie konanie.

15. Zároveň vo vzťahu k tomuto kritériu a k postupu krajského súdu v jeho napadnutých konaniach musí ústavný súd taktiež konštatovať existenciu zbytočných prietáhov. Po prvé vo vzťahu k napadnutému konaniu krajského súdu vedenému pod sp. zn. 14 Co 410/2015 vzhliadol existenciu prietáhov v tej rovine, že krajský súd „bol schopný“ v konaní, v ktorom nedošlo k nariadovaniu a vykonávaniu pojednávania, rozhodnúť až po dvoch rokoch, a to navyše až po dvojnásobnej „urgencii“ sťažovateľa (ako je uvedené v bode 13 tohto nálezu, pozn.). Taktiež musí ústavný súd konštatovať existenciu zbytočných prietáhov aj vo vzťahu k druhému napadnutému konaniu krajského súdu vedenému pod sp. zn. 3 Co 12/2020, v rámci ktorého krajský súd ani viac ako rok

od podania, a to opakovaného odvolania žalovanej, do dňa vydania tohto nálezu vo veci nerozhodol a ani nevykonal žiadny iný úkon smerujúci k vydaniu rozhodnutia. Ústavný súd na tomto mieste dodáva (aj keď tým samotný krajský súd neargumentoval, pozn.), že si je samozrejme vedomý toho, že aj krajský súd, resp. zákonný sudca potrebuje istý primeraný čas na naštudovanie veci, avšak vzhľadom na vyhodnotenie napadnutého konania ako nie zásadne právne a skutkovo zložitého, túto okolnosť v danej veci nie je možné chápať ako aspekt ospravedlňujúci dĺžku napadnutých konaní pred krajským súdom.

16. V závere tejto časti ústavný súd považuje za potrebné vyjadriť sa aj k argumentácii ako okresného súdu, tak aj krajského súdu týkajúcej sa ich nadmernej zaťaženia a z toho vyplývajúcich prieťahov v konaní. Ústavnému súdu je samozrejme známy fakt nie optimálneho stavu v súdnom systéme, aj pokiaľ ide o personálne obsadenie a vyťaženosť súdov, resp. aspoň niektorých z nich, pričom štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálne technické podmienky pre riadny výkon spravodlivosti. Avšak nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa. Ústavný súd zdôrazňuje, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších zamestnancov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (I. ÚS 3/2020).

17. Na základe uvedeného, vychádzajúc aj z obsahu spisových materiálov okresného súdu a krajského súdu, ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že napadnuté konania trpia prieťahmi. Po zhodnotení všetkých okolností musí ústavný súd skonštatovať, že prieťahy idú primárne na vrub postupu okresného súdu, ako aj krajského súdu, a to najmä v dôsledku ich nečinnosti, ako aj v prípade okresného súdu nesústreďeného postupu. Súdny nepostupovali v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu. Ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že celková dĺžka napadnutého konania v doterajšom trvaní už viac ako sedem rokov bez právoplatného ukončenia veci je sama osebe porušujúca právo na konanie bez prieťahov.

18. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu, ako aj krajského súdu v napadnutých konaniach boli porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadost'učinenie

19. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení namietaných práv prikázal krajskému súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 12/2020 konať bez zbytočných prieťahov. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa

na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ako postupom okresného súdu, tak aj postupom krajského súdu v napadnutých konaniach, a keďže napadnuté konanie krajského súdu vedené pod sp. zn. 3 Co 12/2020 nie je ku dňu vydania tohto nálezu právoplatne ukončené (krajským súdom nebolo rozhodnuté o odvolaní žalovanej proti rozsudku okresného súdu z 8. novembra 2018, pozn.), krajskému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza (bod 2 výroku nálezu).

20. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadosťučinenia voči okresnému súdu vo výške 3 500 eur a voči krajskému súdu vo výške 7 000 eur, čo odôvodňoval jednak poukazom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania v trvaní viac ako sedem rokov, ako aj s poukazom na predmet konania, v rámci ktorého sa sťažovateľ domáha nároku na náhradu škody v súvislosti s výkonom verejnej moci voči jeho osobe.

21. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

22. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal v prípade napadnutého konania okresného súdu primárne na tú skutočnosť, že z celkovej dĺžky napadnutého konania v trvaní približne štyroch rokov ústavný súd identifikoval v súčte obdobia nečinnosti v trvaní takmer dva a pol roka, a zároveň, že k predĺženiu konania pred okresným súdom došlo aj kvôli tomu, že v poradí prvý rozsudok okresného súdu z 2. apríla 2015 bol druhoінстанčným súdom sčasti zrušený a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie. Vo vzťahu k postupu krajského súdu v jeho napadnutých konaniach prihliadal najmä na opakovanú nečinnosť krajského súdu, a to ako pri rozhodovaní o prvom, tak aj pri rozhodovaní o v poradí druhom odvolaní žalovanej. Zohľadniac uvedené, ako aj skutočnosť, že stav právnej neistoty sťažovateľa trvá, pretože krajský súd v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 12/2020 o druhom odvolaní žalovanej do vydania tohto nálezu stále nerozhodol, ústavný súd rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia sťažovateľovi voči okresnému súdu v sume 1 500 eur a voči krajskému súdu v sume 2 000 eur, teda celkovo v sume 3 500 eur (bod 3 výroku nálezu). Nad rámec uvedeného v súvislosti s ďalším konaním a rozhodovaním krajského súdu dáva ústavný súd do jeho pozornosti ako súdu odvolacieho aj rešpektovanie § 390 CSP s tým, aby bolo dôsledne učené zadosť účelu tohto kogentného ustanovenia, ktorým je zrýchlenie konania rozhodnutím v merite veci a s ním spojené aj zabránenie vzniku ďalších priet'ahov.

23. Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovet tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

V.
Trovy konania

24. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 567,28 eur (bod 4 výroku nálezu).

25. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2020 je 177 eur a hodnota režijného paušálu je 10,62 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 (podanie repliky k vyjadreniam okresného súdu a krajského súdu). Celkovo tak sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov v sume 567,28 eur.

26. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia sú okresný súd a krajský súd povinné spoločne a nerozdielne uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu